

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Madenlerde, iş sağlığı ve güvenliğinin sıkı şekilde uygulanması, etkin denetimlerin yapılması, maden işçilerinin ücret ve çalışma saatlerinin iyileştirilmesi, sendika kurma ve sendikaya üye olma haklarının, tazminat ve sosyal haklarının verilmesi için düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

C. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de maden işçilerinin içinde bulunduğu zorlu çalışma ve yaşam koşullarına yıllardır etkin çözümler üretilmemekte, sorunların çözümü için hem devlet kurumları hem de işverenler sorumluluklarını yerine getirmemektedir. İş sağlığı ve güvenliği alanında madencilik özelindeki hususlar “Maden İş Yerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği” ile hüküm altına alınmıştır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemiştir. Maden işçilerinin büyük çoğunluğu özellikle yeraltı kazı işlerinde çalışanlar “tehlikeli” ve “çok tehlikeli” sınıfta yer almaktadır.

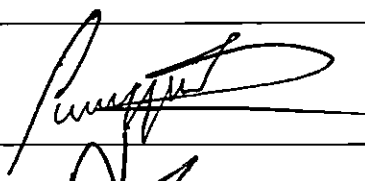
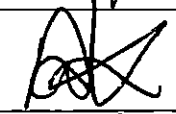
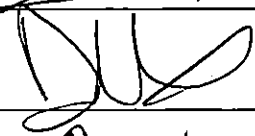
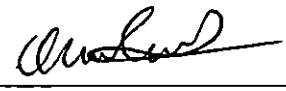
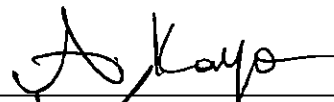
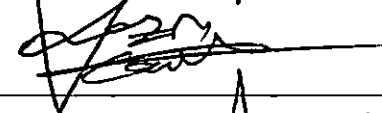
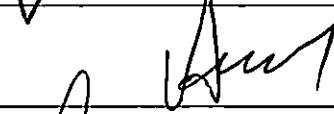
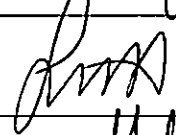
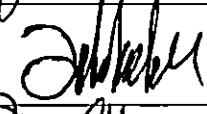
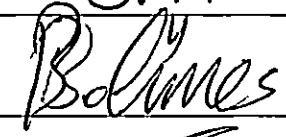
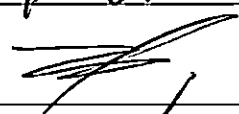
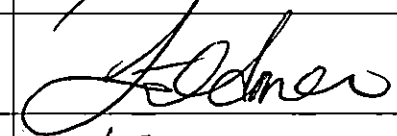
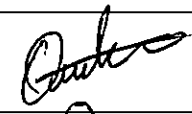
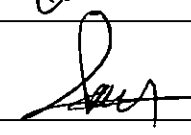
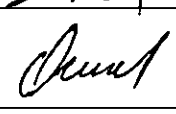
Maden işçileri açısından en önemli sorunlardan biri yasalarla tanımlanmış olmasına karşın madenlerde iş sağlığı ve güvenliğinin, denetimlerin yeterli ve etkin bir şekilde yapılmaması, güvenli madencilik ekipmanlarının kullanılmamasıdır. Soma, Ermenek, Amasra, İliç örneklerinde olduğu gibi bu durum ciddi can kayıplarının yaşandığı facialara neden olmaktadır. Bu facialara ilişkin cezasızlık politikası da kamuoyunda vicdanları yaralamaktadır, ancak düzeltilmesine ilişkin hiçbir somut adım atılmamaktadır. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi’nin verilerine göre; 2002 yılının son iki ayında en az 11, 2003 yılında en az 81, 2004 yılında en az 68, 2005 yılında en az 121, 2006 yılında en az 80, 2007 yılında en az 77, 2008 yılında en az 66, 2009 yılında en az 92, 2010 yılında en az 125, 2011 yılında en az 117, 2012 yılında en az 81, 2013 yılında en az 93, 2014 yılında en az 386, 2015 yılında en az 79, 2016 yılında en az 83, 2017 yılında en az 93, 2018 yılında en az 63, 2019 yılında en az 66, 2020 yılında en az 66, 2021 yılında en az 75, 2022 yılında en az 105, 2023 yılında en az 86, 2024 yılının ilk on bir ayında en az 74 maden işçisi olmak üzere AKP Hükümeti döneminde 2 bin

188 maden işçisi, iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Yaşamını yitiren işçilerin ailelerine tazminatlar tam olarak ödenmemekte, gecikmeler veya eksiklikler yaşanmaktadır.

İş cinayetlerinin yanı sıra maden işçilerinin meslek hastalıklarına yakalanma oranı oldukça yüksektir. Maden işçileri, çalışma koşulları nedeniyle maruz kaldıkları kimyasallar, toz, gaz, fiziksel zorlama ve ergonomik riskler nedeniyle silikozis, pnömokonyoz, asbestoz gibi solunum sistemi hastalıklarına, kas-eklem hastalıklarına, işitme kaybına, cilt hastalıklarına, psikolojik hastalıklara maruz kalmaktadır. Meslek hastalığına yakalanan maden işçilerinin tanı ve tedavi süreçleri de yetersiz kalmaktadır.

Yaşam ve sağlık hakları ciddi risk altında olan maden işçileri genellikle düşük ücretlerle, uzun saatler çalışmak zorundadır. Anayasa'nın 51. maddesinde tanımlanmasına karşın sendika kurma veya sendikaya üye olma hakları baskılar ve işten çıkartılma tehditleri nedeniyle sınırlandırılmaktadır. Manisa Soma'da Fernas Madencilik'te Bağımsız Maden-İş Sendikası'na üye olan işçiler işten çıkarılmış ve maden işçileri seslerini duyurmak için eylemler yapmışlardır. Güvencesiz ortamda çalışan işçilerin talepleri toplu sözleşme süreçlerinde dikkate dahi alınmamaktadır. Rodövens sistemi, özellikle işçi hakları, güvenlik ve çalışma koşulları açısından bazı problemleri beraberinde getirmekte, maden işçilerinin çalışma koşullarını ve haklarını doğrudan olumsuz olarak etkilemektedir. Taşeronlaştırmının yaygın olması da işçilerde hak gasplarına neden olmaktadır. Maden işçileri için en önemli sorunların biri de özelleştirme politikalarıdır. Özelleştirmeler nedeni ile işsiz kalma riski bulunan maden işçileri hak aramak zorunda kalmaktadır. Bunun en son örneği Ankara'da Çayırhan Termik Santrali ve Maden Ocağı'nda yaşanmıştır. Özelleştirmeye karşı işçiler günlerce eylem yapmışlardır. Özelleştirme sonrası 2 binden fazla işçinin işsiz kalacağı tahmin edilmektedir. Madenlerin özelleştirme sonrası denetimlerin de yeterli olmaması ve kar odaklı çalışma modelleri yeni iş cinayetlerine neden olacaktır.

Anayasa, yasalar ve uluslararası sözleşmeler devleti ve işverenleri maden işçileri açısından iş cinayetlerini önlemekle, maden işçilerinin hak ve alacaklarının verilmesini sağlamakla yükümlü kılmaktadır. Madenlerde, Anayasa, yasalar ve uluslararası sözleşmelerde tanımlanan iş sağlığı ve güvenliğinin sıkı şekilde uygulanması, etkin denetimlerin yapılması, maden işçilerinin ücret ve çalışma saatlerinin iyileştirilmesi, sendika kurma ve sendikaya üye olma haklarının, tazminat ve sosyal haklarının verilmesi için düzenlemelerin yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılması gerekmektedir.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	